

Üniversite-sanayi etkileşimi

“Sanayi 4.0’a giderken üniversite 2.0’da kaldı”

ASO, Türkiye yükseköğretim sistemini başarılı ülkelerle karşılaştırmalı olarak analiz etti. Sanayinin yeni teknolojilerle “4.0” yolculuğuna çıktığına işaret eden ASO Başkanı **Seyit Ardicı**, “Üniversite 2.0’da kalan bir sistem, Sanayi 4.0 sürecine gerekli desteği vermekte zorlanabilir” dedi. **/13**

ANKARA

“Sanayi 4.0 sürecinde üniversiteler 2.0’da kaldı”

Ankara Sanayi Odası (ASO) Türkiye yükseköğretim sistemini Güney Kore, Almanya ve ABD gibi ülkelerle karşılaştırmalı olarak analiz eden “Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye’de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı” raporu hazırladı. ASO Başkanı **Seyit Ardıç**, yükseköğretimdeki niceliksel başarının, niteliksel bir sıçramaya dönüştürmek gerektiğini belirterek, “Üniversiteleri sanayinin teknoloji ortağına dönüştürmeliyiz” dedi. Türkiye yükseköğretim sistemini Güney Kore, Almanya ve ABD gibi ülkelerle karşılaştırmalı olarak analiz eden raporda; ileri araştırma kapasitesi, nitelikli insan kaynağı yetiştirme, sanayi ile ortak proje hacmi ve ticarileşme performansı gibi temel göstergeler esas alındı. Ardıç, raporda Türkiye’nin yükseköğretimde erişimde önemli bir mesafe kat ettiğini ancak sanayinin ihtiyaç duyduğu derinlik ve teknoloji üretiminde ciddi bir dönüşüme ihtiyaç duyduğunu ortaya koyduğunu aktardı.

Çalışmada, üniversitelerin yalnızca eğitim veren kurumlar değil; bilgi, ileri beceri, inovasyon ve rekabet gücü üreten stratejik yapılar haline gelmesi gerektiğinin altı çizildi. Ayrıca Türkiye’de akademisyen başına 32.1 öğrenci düşerken, bu sayının AB’de 13.1, Almanya’da ise 7.1 olduğu bilgisiyer aldı. Türkiye’de yıllık 10 bin 500 doktora mezunu sayısına karşılık Almanya’da 30 bin ABD’de ise yılda 75 bin doktor mezun oluyor. Sanayinin; yapay zekâ, otomasyon, veri, ileri malzeme ve biyoteknoloji ekseninde Sanayi 4.0 yolculuğuna çıktığına dikkat çeken **Seyit Ardıç**, “Üniversitelerimiz ise bu yolculuğun doğal yol arkadaşı ve destekleyicisidir. Ancak şunu da açıkça ifade etmeliyiz: Üniversite 2.0’da kalan bir sistem, Sanayi 4.0 sürecine gerekli desteği vermekte zorlanabilir” dedi.

Türkiye’nin son 30 yılda milyonlarca genci üniversiteyle buluşturduğu bilgisini veren Ardıç, “Şimdi önümüzde çok daha

RAPORDAKİ POLİTİKA ÖNERİLERİ

- İLERİ DÜZEY ARAŞTIRMA KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ
- “ARA ELEMAN”DAN “İLERİ TEKNİK UZMAN”A GEÇİŞ
- ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞ BİRLİĞİNİN KURUMSALLAŞTIRILMASI
- TİCARİLEŞME VE TEKNOLOJİ ÜRETİMİNİN HIZLANDIRILMASI
- PERFORMANS ODAKLI VE SEÇİCİ KAYNAK TAHSİSİ
- **ANKARA MERKEZLİ EKOSİSTEM MODELİNİN HAYATA GEÇİRİLMESİ**

kritik bir görev vardır. Yükseköğretimdeki niceliksel başarıyı, niteliksel bir sıçramaya dönüştürmek. Mezun vermekle değil yetkinlikle, yayınlı değil teknolojiyle, nicelikle değil rekabet gücüyle derinliğin ölçüleceği bir sistem, Türkiye için önemli kazanımlar getirecektir” diye konuştu.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İLİŞKİSİ YENİ BİR AŞAMAYA GEÇMELİ

ANKARA Sanayi Odası (ASO) tarafından

“Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye’de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı” başlıklı rapor hazırlandı. Türk sanayisinin değişime uyumunu hızlandıran, yalnızca mevcut tabloyu analiz eden değil, geleceğe yön veren bir perspektif ve politika önerilerini ortaya koyan raporda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği belirtildi. Üniversite-sanayi hattının, Türkiye’nin rekabet kapasitesini, verimlilik artışını ve teknoloji üretme gücünü belirleyecek stratejik bir ana damar olarak ele alındığı raporda, Türkiye’nin son 30 yılda yükseköğretimde önemli bir erişim hamlesi gerçekleştirdiğine, milyonlarca gencin üniversiteyle buluştuğunu ancak nitelik olarak karşılığının alınmadığına, yeni dönemin “erişimden derinliğe geçiş” olması gerektiğine işaret edildi. Türkiye yükseköğretim sistemini, Güney Kore, Almanya ve ABD gibi ülkelerle karşılaştırmalı olarak analiz eden raporda, ileri araştırma kapasitesi, nitelikli insan kaynağı yetiştirme, sanayi ile ortak proje hacmi ve ticarileşme performansı gibi temel göstergeler esas alındı. Çalışmada, üniver-

sitelerin yalnızca eğitim veren kurumlar değil, bilgi, ileri beceri, inovasyon ve rekabet gücü üreten stratejik yapılar haline gelmesi gerektiğinin altı çizildi. Türkiye’nin yükseköğretimde erişim başarısını, niteliksel bir sıçramaya dönüştürebilmesi için somut ve uygulanabilir politika önerileri de içeren raporda, ileri düzey araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi, “ara eleman”dan “ileri teknik uzman”a geçiş, üniversite-sanayi iş birliğinin kurumsallaştırılması, ticarileşme ve teknoloji üretiminin hızlandırılması, performans odaklı ve seçici kaynak tahsisi, Ankara merkezli ekosistem modelinin hayata geçirilmesi gibi öncelikli başlıklar ele alındı.

ÜNİVERSİTE 2.0 SANAYİ 4.0 SÜRECİNE DESTEKTE ZORLANABİLİR

ASO Başkanı **Seyit Ardic**, üniversite-sanayi ilişkisinin artık yeni bir aşamaya geçmesi gerektiğini bildirdi. Küresel rekabette asıl farkın, üretimin derinliğiyle oluştuğunu vurgulayan Ardic, “Sanayimiz yapay zekâ, otomasyon, veri, ileri malzeme ve biyoteknoloji ekseninde, Sanayi 4.0 yolculuğuna çıkmıştır. Üniversitemiz ise bu yolculuğun doğal yol arkadaşı ve destekleyicisidir. Ancak şunu

da açıkça ifade etmeliyiz, üniversite 2.0’da kalan bir sistem, Sanayi 4.0 sürecine gerekli desteği vermekte zorlanabilir. Sanayinin ihtiyaç duyduğu teknoloji, doktorayla, ileri araştırma altyapısıyla, kamu-sanayi eş fonlu projelerle ve ticarileşen inovasyonla üretilir. Bu zinciri kurabilen üniversiteler, yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir” ifadelerini kullandı. Ardic, yükseköğretimdeki niceliksel başarıyı, niteliksel bir sıçramaya dönüştürmek gerektiğinin altını çizerek, üniversiteleri, sanayinin teknoloji ortağına dönüştürmenin önemine işaret etti. ASO’nun raporunun, Türkiye için yeni bir üniversite vizyonu önerdiğine dikkat çeken Ardic, “Az sayıda ama güçlü, odaklanmış ama küresel, bilgi üreten ama aynı zamanda değer yaratan üniversiteler. Bu vizyon, son dönemde de tekrar gündeme gelen geleneksel bir yapıyla yani üniversite, sanayi ve kamunun birlikte hareket ettiği güçlü bir ‘üçlü sarmal’ anlayışıyla hayat bulacaktır” değerlendirmesinde bulundu.

“Üniversite-sanayi ilişkisi yeni bir aşamaya geçmeli”

Ankara Sanayi Odası (ASO), “Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye’de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı” başlıklı rapor hazırladı. Raporda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla, sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği bildirilirken, Türkiye’nin son 30 yılda yükseköğretimde önemli bir erişim hamlesi gerçekleştirdiğine, milyonlarca gencin üniversiteyle buluştuğunu ancak nitelik olarak karşılığının alınmadığına, yeni dönemin “erisimden derinliğe geçiş” olması gerektiğine işaret edildi. Çalışmada, üniversitelerin yalnızca eğitim veren kurumlar değil, bilgi, ileri beceri, inovasyon ve rekabet gücü üreten stratejik yapılar haline gelmesi gerektiğinin altı çizildi. ASO Başkanı **Sevii**

Ardıç, üniversite-sanayi ilişkisinin artıken yeni bir aşamaya geçmesi gerektiğini bildirdi. Küresel rekabette asıl farkın, üretimin derinliğiyle oluştuğunu vurgulayan Ardıç, “Sanayimiz yapay zekâ, otomasyon, veri, ileri malzeme ve biyoteknoloji ekleninde, Sanayi 4.0 yolculuğuna çıkmıştır. Üniversitelerimiz ise bu yolculuğun doğal yol arkadaşı ve destekleyicisidir. Ancak şunu da açıkça ifade etmeliyiz, üniversite 2.0’da kalan bir sistem, Sanayi 4.0 sürecine gerekli desteği vermekte zorlanabilir. Sanayinin ihtiyaç duyduğu teknoloji, doktorayla, ileri araştırma altyapısıyla, kamu-sanayi eş fonlu projelerle ve ticarileşen inovasyonla üretilir. Bu zinciri kurabilen üniversiteler, yalnızca mezun değil, gelecek üreticidir” dedi. Ardıç, yükseköğ-

retimdeki niceliksel başarıyı, niteliksel bir sıçramaya dönüştürmek gerektiğinin altını çizerek, üniversiteleri, sanayinin teknoloji ortağına dönüştürmenin önemine işaret etti.

Somut ve uygulanabilir politika önerileri ele alındı

Raporda, Türkiye’de doktora mezunlarının yaklaşık %50’sinin, sosyal bilimler alanından gelirken, mühendislik ve fen bilimlerinin payının %20 bandında kaldığı, buna karşılık gelişmiş ülkelere teknik alanların payının %60-70 seviyesinde bulunduğu dikkat çekilerek, bu durumun sanayinin ihtiyaç duyduğu yetkinliklerle, üniversitenin yetiştirdiği insan kaynağı arasındaki uyumsuzluğu ortaya çıkardığı aktarıldı. Doktora mezun sayısını artırmak,

doktora içindeki STEM (fen, teknoloji, mühendislik, matematik) alanlarındaki ağırlığını büyütmek, özel sektör Ar-Ge payını yükseltmek ve üniversiteyi bilgi üreten yapıdan girişim üreten yapıya dönüştürmek gerektiği vurgulanan raporda, gelecek 10 yıl içinde yaklaşık 7 milyon mevcut üniversite öğrencisinin sadece istihdam edilebilirliğinin değil, teknolojiyi tasarlama ve yönetme yetkinlikleriyle donatılmasının, sanayinin üretkenlik sıçramasını

sağlayacak kritik bir unsur olduğu değerlendirildi. Türkiye’nin yükseköğretimde erişim başarısını, niteliksel bir sıçramaya dönüştürebilmesi için somut ve uygulanabilir politika önerileri de içeren raporda, ileri düzey araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi, “ara eleman”dan “ileri teknik uzman”a geçiş, üniversite-sanayi iş birliğinin kurumsallaştırılması, ticarileşme ve teknoloji üretiminin hızlandırılması gibi öncelikli başlıklar ele alındı.

ÜNİVERSİTELER SANAYİNİN TEKNOLOJİ ORTAĞI OLMALI

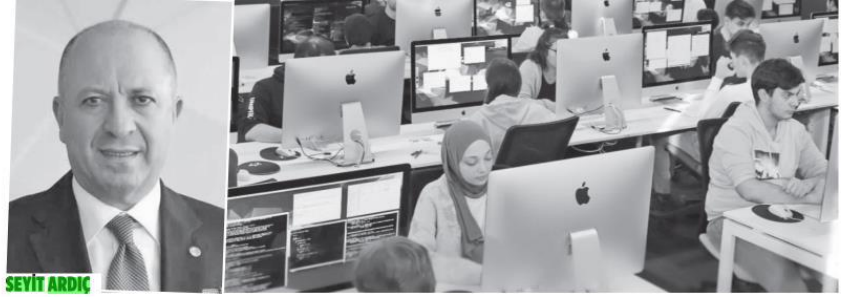
Ankara Sanayi Odasının,
"Üniversite-Sanayi Etkileşimi:
Türkiye'de Derinlik ve Dö-
nüşüm Arayışı" raporunda,
üniversitelerin ileri araştırma,
yetkin insan kaynağı ve tica-
rileşen inovasyonla, sanayi-
nin teknoloji ortağına dönüş-
mesi gerektiği bildirildi.

Ankara Sanayi Odasından (ASO),
yapılan yazılı açıklamaya göre, oda
tarafından "Üniversite-Sanayi Etkileşimi:
Türkiye'de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı"
başlıklı rapor hazırlandı.

Türk sanayisinin değişime uyumunu
hızlandıran, yalnızca mevcut tabloyu
analiz eden değil, geleceğe yön veren bir
perspektif ve politika önerilerini ortaya
koyan raporda, üniversitelerin ileri araş-
tırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen
inovasyonla sanayinin teknoloji ortağına
dönüşmesi gerektiği belirtildi. Üniversite-
sanayi hattının, Türkiye'nin rekabet
kapasitesini, verimlilik artışı ve tekno-
loji üretme gücünü belirleyecek stratejik
bir ana damar olarak ele alındığı raporda,
Türkiye'nin son 30 yılda yükseköğretimde
önemli bir erişim hamlesi gerçekleştirdiğine,
milyonlarca gencin üniversiteyle
buluştuğunu ancak nitelik olarak karşılı-
ğının alınmadığına, yeni dönemin "erişim-
den derinliğe geçiş" olması gerektiğine
işaret edildi.

Türkiye yükseköğretim sistemini, Gü-
ney Kore, Almanya ve ABD gibi ülkelerle
karşılaştırmalı olarak analiz eden raporda,
ileri araştırma kapasitesi, nitelikli insan
kaynağı yetiştirme, sanayi ile ortak proje
hacmi ve ticarileşme performansı gibi
temel göstergeler esas alındı. Çalışmada,
üniversitelerin yalnızca eğitim veren ku-
rumlar değil, bilgi, ileri beceri, inovasyon
ve rekabet gücü üreten stratejik yapılar
hâline gelmesi gerektiğinin altı çizildi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen **ASO**
Başkanı **Seyit Ardıç**, üniversite-sanayi
ilişkisinin artık yeni bir aşamaya geçmesi
gerektiğini belirterek, "Sanayimiz ya-
pay zekâ, otomasyon, veri, ileri malzeme
ve biyoteknoloji ekseninde, Sanayi 4.0
yolculuğuna çıkmıştır. Üniversitelerimiz
ise bu yolculuğun doğal yol arkadaşı ve
destekleyicisidir. Bu zinciri kurabilen üni-
versiteler, yalnızca mezun değil, gelecek
üretecektir" ifadelerini kullandı. **[AA]**

SEVİT ARDIÇ

'Üniversiteler sanayinin ortağına dönüşmeli'

ANKARA Sanayi Odasının (ASO),

"Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye'de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı" raporunda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla, sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği bildirildi.

Türkiye yükseköğretim sistemini, Güney Kore, Almanya ve ABD gibi ülkelerle karşılaştırmalı olarak analiz eden raporda, Türkiye'de doktora mezunlarının yaklaşık yüzde 50'sinin, sosyal bilimler alanından gelirken, mühendislik ve fen bilimlerinin payının yüzde 20 bandında kaldığı, buna karşılık gelişmiş ülkelerde teknik alanların payının yüzde 60-70 seviyesinde bulunduğuna dikkat çekilerek, bu durumun sanayinin ihtiyaç duyduğu yetkinliklerle, üniversitenin yetiştirdiği insan kaynağı arasındaki uyumsuzluğu ortaya çıkardığı aktarıldı.

Açıklamada görüşlerine yer verilen **ASO** Başkanı **Seyit Ardic**, üniversite-sanayi ilişkisinin artık yeni bir aşamaya geçmesi gerektiğini bildirdi.

Küresel rekabette asıl farkın, üretimin derinliğiyle oluştuğunu vurgulayan Ardic, "Sanayimiz yapay zeka, otomasyon, veri, ileri malzeme ve biyoteknoloji ekseninde, Sanayi 4.0 yolculuğuna çıkmıştır. Üniversitelerimiz ise bu yolculuğun doğal yol arkadaşı ve destekleyicisidir. Ancak şunu da açıkça ifade etmeliyiz, üniversite 2.0'da kalan bir sistem, Sanayi 4.0 sürecine gerekli desteği vermekte zorlanabilir. Sanayinin ihtiyaç duyduğu teknoloji, doktorayla, ileri araştırma altyapısıyla, kamu-sanayi eş fonlu projelerle ve ticarileşen inovasyonla üretilir. Bu zinciri kurabilen üniversiteler, yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir." ifadelerini kullandı.

“Yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir”

Ankara Sanayi Odasının (ASO), “Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye’de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı” raporunda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla, sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği bildirildi. ASO’dan yapılan açıklamaya göre, oda tarafından “Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye’de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı” başlıklı rapor hazırlandı. Türk sanayisinin değişime uyumunu hızlandıran, yalnızca mevcut tabloyu analiz eden değil, geleceğe yön veren bir perspektif ve politika önerilerini ortaya koyan raporda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği belirtildi. **Sayfa 2’de**

ASO'DAN "ÜNİVERSİTE-SANAYİ ETKİLEŞİMİ: TÜRKİYE'DE DERİNLİK VE DÖNÜŞÜM ARAYIŞI" RAPORU

"Yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir"

Ankara Sanayi Odası Başkanı Seyit Ardic, "Sanayinin ihtiyaç duyduğu teknoloji, doktorayla, ileri araştırma altyapısıyla, kamu-sanayi eş fonlu projelerle ve ticarileşen inovasyonla üretilir. Bu zinciri kurabilen üniversiteler, yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir" dedi.

Ankara Sanayi Odasının (ASO), "Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye'de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı" raporunda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla, sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği bildirildi.

ASO'dan yapılan açıklamaya göre, oda tarafından "Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye'de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı" başlıklı rapor hazırlandı.

Türk sanayisinin değişime yumunu hızlandıran, yalnızca mevcut tabloyu analiz eden değil, geleceğe yön veren bir perspektif ve politika önerilerini ortaya koyan raporda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği belirtildi.

Üniversite-sanayi hattının, Türkiye'nin rekabet kapasitesini, verimlilik artışını ve teknoloji üretme gücünü belirleyecek stratejik bir ana damar olarak ele alındığı raporda, Türkiye'nin son 30 yılda yükseköğretimde önemli bir erişim hamlesi gerçekleştirdiğine, milyonlarca gencin üniversiteyle buluştuğunu ancak nitelikli olarak karşılığının alınmadığına, yeni dönemin "erişimden derinliğe geçiş" olması gerektiğine işaret edildi.

Türkiye yükseköğretim sistemini, Güney Kore, Almanya ve ABD gibi ülkelerle karşılaştırmalı olarak analiz eden raporda, ileri araştırma kapasitesi, nitelikli insan kaynağı yetiştirme, sanayi ile ortak proje hacmi ve ticarileşme performansı gibi temel göstergeler esas alındı. Çalışmada, üniversitelerin yalnızca eğitim veren kurumlar değil, bilgi, ileri beceri, inovasyon ve rekabet gücü üreten stratejik yapılar haline gelmesi gerektiğinin altı çizildi.

SOMUT VE UYGULANABİLİR POLİTİKA ÖNERİLERİ ELE ALINDI

Raporda, Türkiye'de doktora mezunlarının yaklaşık yüzde 50'sinin, sosyal bilimler alanından gelirken, mühendislik ve fen bilimler alanının payının yüzde 20 bandında kaldığı, buna karşılık gelişmiş ülkelerde teknik alanların payının yüzde 60-70 seviyesinde bulunduğu dikkat çekilerek, bu durumun sanayinin ihtiyaç duyduğu yetkinliklerle, üniversitenin yetiştirdiği insan kaynağı arasındaki uyumsuzluğu ortaya çıkardığı aktarıldı.

Doktora mezun sayısını artırmak, doktora içindeki STEM (fen, teknoloji, mühendislik, matematik) alanlarındaki ağırlığını büyütmek, özel sektör AR-GE payını yükseltmek ve üniversiteyi bilgi üreten yapıdan girişim üreten yapıya dönüştürmek gerektiği vurgulanan raporda, gelecek 10 yıl içinde yaklaşık 7 milyon mevcut üniversite öğrencisinin sadece istihdam edilebilirliğinin değil, teknolojiyi tasarlama ve yönetme yetkinlikleriyle

donatılmasının, sanayinin üretkenlik sıçramasını sağlayacak kritik bir unsur olduğu değerlendirildi.

Türkiye'nin yükseköğretimde erişim başarısını, niteliksel bir sıçramaya dönüştürülebilmesi için somut ve uygulanabilir politika önerileri de içeren raporda, ileri düzey araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi, "ara eleman"dan "ileri teknik uzman"a geçiş, üniversite-sanayi işbirliğinin kurumsallaştırılması, ticarileşme ve teknoloji üretiminin hızlandırılması, performans odaklı ve seçici kaynak tahsisi, Ankara merkezli ekosistem modelinin hayata geçirilmesi gibi öncelikli başlıklar ele alındı.

"ÜNİVERSİTE-SANAYİ İLİŞKİSİ YENİ BİR AŞAMAYA GEÇMELİ"

Açıklamada görüşlerine yer verilen ASO Başkanı Seyit Ardic, üniversite-sanayi ilişkisinin artık yeni bir aşamaya geçmesi gerektiğini bildirdi.

Küresel rekabette asıl farkın, üretimin derinliğiyle oluştuğunu vurgulayan Ardic, "Sanayimiz yapay zeka, otomasyon, veri, ileri malzeme ve biyoteknoloji ekseninde, Sanayi 4.0 yolculuğuna çıkmıştır. Üniversitelerimiz ise bu yolculuğun doğal yol arkadaşı ve destekleyicisidir. Ancak şunu da açıkça ifade etmeliyiz, üniversite 2.0'da kalan bir sistem, Sanayi 4.0 sürecine gerekli des-

teği vermekte zorlanabilir. Sanayinin ihtiyaç duyduğu teknoloji, doktorayla, ileri araştırma altyapısıyla, kamu-sanayi eş fonlu projelerle ve ticarileşen inovasyonla üretilir. Bu zinciri kurabilen üniversiteler, yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir." ifadelerini kullandı.

Ardıc, yükseköğretimdeki niceliksel başarıyı, niteliksel bir sıçramaya dönüştürmek gerektiğinin altını çizerek, üniversitelerin, sanayinin teknoloji ortağına dönüştürmenin önemine işaret etti. ASO'nun raporunun, Türkiye için yeni bir üniversite vizyonu önerdiğine dikkati çeken Ardic, "Az sayıda ama güçlü, odaklanmış ama küresel, bilgi üreten ama aynı zamanda değer yaratan üniversiteler. Bu vizyon, son dönemde de tekrar gündeme gelen geleneksel bir yapıyla yani üniversite, sanayi ve kamunun birlikte hareket ettiği güçlü bir 'üçlü sarmal' anlayışıyla hayat bulacaktır." değerlendirmesinde bulundu.

Raporun yükseköğretim-sanayi ilişkilerinin derinleştirilmesine yönelik, veriye dayalı bir başlangıç çerçevesi sunduğunu aktaran Ardic, ortaya konulan tespit ve önerilerin, paydaşlarla yürütülecek tematik çalıştaylar, pilot uygulamalar ve geri bildirim mekanizmalarıyla olgunlaştırılmasının hedeflendiğini kaydetti. (AA)

Sanayi ve üniversite iş birliğinde yeni dönem

Ankara Sanayi Odası (ASO), "Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye'de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı" başlıklı raporunu yayımlayarak, üniversitelerin sanayinin teknoloji ortağı olmasının önemine dikkat çekti. Raporda, ileri araştırma kapasitesi, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla sanayinin ihtiyaç duyduğu teknolojinin üretilmesinin önemi vurgulandı.

ASO tarafından hazırlanan rapor, sadece mevcut durumu analiz etmekle kalmayıp, geleceğe yön verecek politika önerilerini de içeriyor. Raporda, Türkiye yükseköğretimimin son 30 yılda önemli bir erişim başarısı elde ettiği, ancak bu niceliğin niteliksel olarak karşılığının alınmadığı belirtildi. Yeni dönemde "erişimden derinliğe geçiş" hedefi öne çıkarıldı.

Rapor, özellikle doktora mezunları üzerinde dikkat çekiyor. Türkiye'de doktora mezunlarının yaklaşık yüzde 50'si sosyal bilimlerden gelirken, mühendislik ve fen bilimlerinin payının yüzde 20 civarında kaldığı belirtiliyor. Gelişmiş ülkelerde ise teknik alanların oranı yüzde 60-70 seviyesinde bulunuyor. ASO, bu durumun sanayinin ihtiyaç duyduğu yetkin insan kaynağı ile üniversitelerin yetiştirdiği bireyler arasındaki uyumsuzluğu ortaya koyduğunu vurguluyor.

ASO Başkanı **Seyit Ardic**, rapora ilişkin açıklamasında, üniversite-sanayi ilişkisinin artık yeni bir aşamaya geçmesi gerektiğini ifade etti. Ardic, "Sanayimiz yapay zeka, otomasyon, veri, ileri malzeme ve biyoteknoloji ekseninde Sanayi 4.0 yolculuğuna çıkmıştır. Üniversitemiz ise bu yolculuğum doğal yol arkadaşı ve destekleyicisidir. Ancak üniversite 2.0'da kalan bir sistem, Sanayi 4.0 sürecine gerekli desteği vermekte zorlanabilir. Sanayinin ihtiyaç duyduğu teknoloji, doktora, ileri araştırma altyapısıyla, kamu-sanayi es fonlu projelerle ve ticarileşen inovasyonla üretilir. Bu zinciri kurabilen üniversiteler, yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir" dedi.

Raporda, doktora sayısının artırılması, STEM (fen, teknoloji, mühendislik, matematik) alanlarının payının büyütülmesi, özel sektör AR-GE harcamalarının yükseltilmesi ve üniversitelerin bilgi üretken değil, girişim ve teknoloji üreten kurumlara dönüştürülmesi gerektiği vurgulandı. Yaklaşık 7 milyon mevcut üniversite öğrencisinin sadece istihdam edilebilirliğinin değil, teknolojiyi tasarlama ve yönetme yetkinlikleriyle donatılmasının, sanayinin üretkenlik sıçraması için kritik önemde olduğu belirtildi.

Ardic, "Az sayıda ama güçlü, odaklanmış ama küresel, bilgi üreten ama aynı zamanda değer yaratan üniversiteler. Bu vizyon, son dönemde tekrar gündeme gelen, üniversite, sanayi ve kamunun birliktelik hareket ettiği güçlü bir 'üçlü sarmal' anlayışıyla hayat bulacaktır" ifadelerini kullandı.

Raporda ayrıca, ileri düzey araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi, ara elemandan ileri teknik uzmana geçiş, üniversite-sanayi işbirliğinin kurumsallaştırılması, ticarileşme ve teknoloji üretimini hızlandırılması, performans odaklı ve seçici kaynak tahsisi, **Ankara** merkezli ekosistem modelinin hayata geçirilmesi gibi somut ve uygulanabilir politika önerileri yer aldı. Ardic, önerilerin paydaşlarla yürütülecek tematik çalışmalar, pilot uygulamalar ve geri bildirim mekanizmalarıyla olgunlaştırılacağını belirtti.

ASO'dan "Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye'de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı" raporu

Ankara Sanayi Odası Başkanı Seyit Ardıç: Üniversiteler, yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir

ANKARA (AA) - Ankara Sanayi Odasının (ASO), "Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye'de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı" raporunda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla, sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği bildirildi.

ASO'dan yapılan yazılı açıklamaya göre, oda tarafından "Üniversite-Sanayi Etkileşimi: Türkiye'de Derinlik ve Dönüşüm Arayışı" başlıklı rapor hazırlandı.

Türk sanayisinin değişime uyumunu hızlandıran, yalnızca mevcut tabloyu analiz eden değil, geleceğe yön veren bir perspektif ve politika önerilerini ortaya koyan raporda, üniversitelerin ileri araştırma, yetkin insan kaynağı ve ticarileşen inovasyonla sanayinin teknoloji ortağına dönüşmesi gerektiği belirtildi.

Üniversite-sanayi hattının, Türkiye'nin rekabet kapasitesini, verimlilik artışını ve teknoloji üretme gücünü belirleyecek stratejik bir ana damar olarak ele alındığı raporda, Türkiye'nin son 30 yılda yükseköğretimde önemli bir erişim hamlesi

gerçekleştirdiğine, milyonlarca gencin üniversiteyle buluştuğunu ancak nitelik olarak karşılığının alınmadığına, yeni dönemin "erişimden derinliğe geçiş" olması gerektiğine işaret edildi.

Türkiye yükseköğretim sistemini, Güney Kore, Almanya ve ABD gibi ülkelerle karşılaştırmalı olarak analiz eden raporda, ileri araştırma kapasitesi, nitelikli insan kaynağı yetiştirme, sanayi ile ortak proje hacmi ve ticarileşme performansı gibi temel göstergeler esas alındı. Çalışmada, üniversitelerin yalnızca eğitim veren kurumlar değil, bilgi, ileri beceri, inovasyon ve rekabet gücü üreten stratejik yapılar haline gelmesi gerektiğinin altı çizildi.

SOMUT VE UYGULANABİLİR POLİTİKA ÖNERİLERİ ELE ALINDI

Raporda, Türkiye'de doktora mezunlarının yaklaşık yüzde 50'sinin, sosyal bilimler alanından gelirken, mühendislik ve fen bilimlerinin payının yüzde 20 bandında kaldığı, buna karşılık

geleşmiş ülkelerde teknik alanların payının yüzde 60-70 seviyesinde bulunduğuna dikkat çekilerek, bu durumun sanayinin ihtiyaç duyduğu yetkinliklerle, üniversitenin yetiştirdiği insan kaynağı arasındaki uyumsuzluğu ortaya çıkardığı aktarıldı.

Doktora mezun sayısını artırmak, doktora içindeki STEM (fen, teknoloji, mühendislik, matematik) alanlarındaki ağırlığını büyütmek, özel sektör AR-GE payını yükseltmek ve üniversiteyi bilgi üreten yapıdan girişim üreten yapıya dönüştürmek gerektiği vurgulanan raporda, gelecek 10 yıl içinde yaklaşık 7 milyon mevcut üniversite öğrencisinin sadece istihdam edilebilirliğinin değil, teknolojiyi tasarlama ve yönetme yetkinlikleriyle donatılmasının, sanayinin üretkenlik sıçramasını sağlayacak kritik bir unsur olduğu değerlendirildi.

Türkiye'nin yükseköğretimde erişim başarısını, niteliksel bir sıçramaya dönüştürebilmesi için somut ve uygulanabilir politika önerileri de içeren raporda, ileri düzey araştırma kapasitesinin güçlendirilmesi, "ara eleman"dan "ileri

teknik uzman"a geçiş, üniversite-sanayi işbirliğinin kurumsallaştırılması, ticarileşme ve teknoloji üretiminin hızlandırılması, performans odaklı ve seçici kaynak tahsisi, Ankara merkezli ekosistem modelinin hayata geçirilmesi gibi öncelikli başlıklar ele alındı.

Açıklamada görüşlerine yer verilen ASO Başkanı Seyit Ardıç, üniversite-sanayi ilişkisinin artık yeni bir aşamaya geçmesi gerektiğini bildirdi.

Küresel rekabette asıl farkın, üretimin derinliğiyle oluştuğunu vurgulayan Ardıç, "Sanayimiz yapay zeka, otomasyon, veri, ileri malzeme ve biyoteknoloji ekseninde, Sanayi 4.0 yolculuğuna çıkmıştır. Üniversitelerimiz ise bu yolculuğun doğal yol arkadaşı ve destekleyicisidir. Ancak şunu da açıkça ifade etmeliyiz, üniversite 2.0'da kalan bir sistem, Sanayi 4.0 sürecine gerekli desteği vermekte zorlanabilir. Sanayinin ihtiyaç duyduğu teknoloji, doktora, ileri araştırma altyapısıyla, kamu-sanayi eş fonlu projelerle ve ticarileşen inovasyonla üretilir. Bu zinciri kurabilen üniversiteler, yalnızca mezun değil, gelecek üretecektir." ifadelerini kullandı.

Dünyanın petrolle sınava

Hürmüz Boğazı krizi, küresel piyasaları “enerji” şokuyla test ediyor. Petrol fiyatlarındaki artış, enerji ithalatçısı ülkelerde cari açık ve enflasyon başta olmak üzere makro dengeleri tehdit ediyor. Bu durumun para politikalarını zorlaştırdığını belirten ekonomistler, stagflasyon riskine dikkat çekiyor. Petrol şoku, sanayiden lojistiğe, tarımdan enerjiye, gübreden plastiğe birçok sektörü şimdiden etkilemeye başladı.

HÜLYA GENÇ SERTKAYA

hulya.genc@paradergi.com.tr

İRAN savaşının ardından patlak veren Hürmüz Boğazı krizi, küresel piyasaları büyük bir “enerji” şokuyla test ediyor. Jeopolitik gerilimin tırmanmasının ardından 70 dolar bandında gezinen Brent petrolün varili, 120 dolar eşğine dayanıp, şimdilerde 100 dolar civarında işlem görüyor. Savaş öncesinde Atlantik havzasında 9 dolar/MMBtu civarlarında seyreden doğal gazın ise şimdilerde 17.5 dolar/MMBtu’yu geçtiği gözleniyor. Enerji piyasalarında uzun süredir görülmeyen ölçekte bir risk priminin yeniden fiyatlanmaya başladığını belirten uzmanlar, 150-200 dolar bandındaki kabus senaryosunun artık masada olduğunu altını çiziyor. Krizin sadece fiyatla sınırlı olmadığını vurgulayan uzmanlar, üretim sahalarındaki mücbir sebepler ve lojistik aksamalar nedeniyle “savaş bitse bile” tesislerin yeniden devreye alınmasının haftalar sürebileceğini ifade ediyor.

Petrol şoku, Türkiye gibi enerji ithalatçısı ülkelerde, cari açık ve enflasyon başta olmak üzere makro dengeleri de doğrudan tehdit ediyor. Para politikasının manevra alanını daraltıyor. Petrolün 120 dolar bandına yerleşmesi durumunda Türkiye’nin yıllık enerji faturasının 100 milyar dolara çıkabileceği dile getiriliyor. Ekonomistler, stagflasyon (durgunluk içinde enflasyon) tehlikesine işaret ediyor. Maliyet artışlarının talep yetersizliği nedeniyle fiyatlara yansıtılmadığı bir senaryoda, sanayici için “sermaye erimesinin” bir risk olarak öne çıktığına dikkat çekiliyor.

Petrol şoku sanayiden lojistiğe, tarımdan enerjiye, gübreden plastiğe kadar birçok sektör için risk yaratıyor. İş dünyası “maliyet şoku” ile karşı karşıya kalman bu dönemin atlatılmasında yeniden devreye alınan “çeset mobil sisteminin” katkısına dikkat çekerken, sanayi üretimini ve dönüşümünü, teknoloji ve Ar-Ge yatırımlarını teşvik edecek, girdi maliyetlerini destekleyecek mekanizmaların devreye alınması gerektiğini kaydediyor. Sanayide “yapısal dönüşüm” ihtiyacına işaret eden iş dünyası temsilcileri, üretimde “verimlilik devrimine” ihtiyaç duyulduğunu belirtiyor. Bu ve

“Enerji arz güvenliğinde sıkıntı yok”

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Türkiye’nin Hürmüz Boğazı’na bağımlılığının olmadığını vurgulayarak, bugüne kadar petrol ve doğal gazda arz güvenliği açısından risk yaşanmadığını, bundan sonra da yaşanmayacağını dile getirdi. Bakan Bayraktar, yaptığı bir açıklamada, pandemi döneminde enerji alanında yaşananların talep krizi olduğunu belirterek, bugün ise bu durumun arz krizine dönüştüğünü kaydetti. Hürmüz Boğazı’ndaki gelişmelerin Türkiye’ye etkisini de değerlendiren Bakan Bayraktar, “Bu bölge bizim için petrol arz güvenliği açısından şu anda herhangi bir risk oluşturmuyor. İşin bir de doğal gaz boyutu var. Onda da Hürmüz’e bağımlılığımız yok. Türkiye olarak yaklaşık 12 ayrı ülkeden LNG tedarik ediyoruz. Dört ayrı ülkeden boru hatlarıyla doğal gaz alıyoruz. Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da hem petrolde hem de doğal gazda arz güvenliğiyle alakalı bir sıkıntımız olmayacak. Süreci de çok yakından takip ediyoruz” dedi. Bakan Bayraktar, bu sürecin kısa sürmesinin hem Türkiye hem de tüm dünya için çok önem arz ettiğini belirtti. Uluslararası Enerji Ajansı’nın Türkiye’nin de aralarında yer aldığı üye ülkelerden petrol stoklarının bir kısmıyla ilgili talepte bulunduğunu anımsatan Bakan Bayraktar, “Ülke olarak kendi rezervlerimizden yaklaşık 11 milyon varil civarında bir rezervi, 90 günlük bir süre içerisinde bırakacağımızı ifade ettik. Bu, fiyatlardaki çok anormal artışların, daha da yukarı gitmesini belki baskılayan önemli unsurlardan bir tanesi” diye konuştu.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar

Seyit ARDIÇ / Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı

“Sanayici enerji maliyetleri karşısında korunsun”

Jeopolitik kriz sanayide maliyet baskısını artırıyor, stratejik hazırlığı zorunlu kılıyor. ABD ve İsrail'in İran'a yönelik saldırılarıyla başlayan ve Hürmüz Boğazı'nda deniz taşımacılığını ciddi biçimde aksatan çatışma süreci, yalnızca bölgesel güvenliği değil, küresel enerji piyasalarını, ticaret yollarını ve tedarik zincirlerini de doğrudan etkiliyor. Petrol akışındaki bozulma, tanker trafiğindeki daralma ve sigorta maliyetlerindeki artış, dünya ekonomisine yeni bir belirsizlik dalgası yayıyor. Enerjiye bağımlı ekonomiler açısından bu tablo, üretim maliyetlerinden enflasyona kadar geniş bir alanda baskı oluşturuyor. Türkiye açısından risk çok açıktır: Enerji faturası yükseldiğinde yalnızca rafinerinin, fırının ya da fabrikanın gideri artmıyor; aynı zamanda ihracatçının rekabet gücü de aşılıyor. Sanayici bugün sadece üretim planı yapmıyor; adeta lojistik, enerji maliyetleri ve sigorta poliçesi arasında sıkışmıştır. Dünyanın bir

köşesindeki jeopolitik gerilim, doğrudan üreticinin navlun hesabına yansıyor. Bu tür krizlerin yarattığı maliyet şoku artık anlık değil, kalıcı bir hesap dengesi sorunu haline geliyor. Türkiye 2025 yılında mal ihracatında rekor kırmış olsa da, 2026 yılının ilk aylarına ait veriler ihracatta daha kırılgan bir görünüme, ithalatta ise yukarı yönlü baskıya işaret ediyor. Enerji ve lojistik kaynaklı yeni maliyet şokları, dış ticaret dengesi, enflasyonla mücadele ve sanayi üretimi üzerinde ilave yük oluşturabilir. Bu nedenle önümüzdeki süreci sadece güvenlik meselesi olarak değil, aynı zamanda sanayi politikası, dış ticaret stratejisi ve ekonomik dayanıklılık meselesi olarak da ele almak zorundayız. Sanayicimizin enerji maliyetleri karşısında korunması, ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi, lojistik hatlarının güvence altına alınması ve yüksek teknolojinin daha geniş sanayi tabanına yayılması artık bir tercih değil, zorunluluk.

Prof. Dr. Sinan Alçın

lişmelerin enerji faturasında yaklaşık 35 milyar dolarlık bir artış riskine işaret ettiğini kaydediyor. Alçın, “2025 yılı ortalama ham petrol fiyatının 64 dolar civarında olduğunu dikkate alırsak ve ham petrolün toplam enerji ve enerjiye bağlı ham madde ithalatının ana gövdesini oluşturduğunu da hesaba kat-

tığımızda, 120 dolar seviyesine kalıcı olarak yerleşecek ham petrol fiyatlarının Türkiye'nin 2026 yılı enerji harcamasını yaklaşık 100 milyar dolar seviyesine çıkartacağını söyleyebiliriz. Bu, enflasyon üzerinde özellikle Y1-ÜFE üzerinden maliyet geçişine neden olabilir. 2022 yılında Rusya'nın Ukrayna'ya saldırması sonucu 100 dolara aşan ham petrol fiyatları Türkiye'de Y1-ÜFE'yi yüzde 156'ya kadar çıkartmış ve bu durumun tetiklediği maliyet bacağı ile enflasyon oranı yüzde 75'in üzerine taşınmıştı. Şu an ABD-İsrail-İran çatışmasının yarattığı arz kaygısının sürekli olma ihtimali 2022 kadar gerçekçi ve 'sürdürülebilir' değil. Dolayısıyla 120 dolar üzerinde tutunacak bir ham petrol fiyatı öngörüsü biraz zorlama bir senaryo olacaktır. Ancak ikincil etkileri dikkate alırsak küresel yatırım ve ticaret iştahının bozulabileceğini söylemek yanlış olmaz” diye konuşuyor.

YATIRIM KARARLARINI ERTELEYEBİLİR

Adana Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Zeki Kivanç da Orta Doğu'daki enerji hatlarının güvenliği konusunda oluşan soru işaretlerinin, enerji ithalatına bağımlı ekonomiler açısından riskleri artırdığına dikkat çekerek, bu belirsizlik ortamının yatırım kararlarında da temkinli bir yaklaşımı beraberinde getirdiğini vurguluyor. Yüksek enerji maliyetleri ve fiyat oynaklığının bazı sektörlerde yeni yatırım kararlarının ertelenmesine yol açabildiğini dile getiren Kivanç, “Özellikle enerji yoğun üretim yapan sektörlerde sermayenin kısa vadede daha ihtiyatlı hareket etmesi ve piyasalardaki gelişmeleri izlemeyi tercih etmesi olası görünüyor. Bununla birlikte uzun vadede enerji arz güvenliğini artıracak yatırımların daha fazla

önem kazanması bekleniyor” diyor.

“EKONOMİ STAGFLASYON RİSKİNE YAKLAŞIR”

Önemli bir diğer risk ise stagflasyon. Türkiye ekonomisinde petrol fiyatlarındaki her 10 dolarlık kalıcı artışın yıllık cari işlemler açığına yaklaşık 4-5 milyar dolar ek yük getirdiğini vurgulayan Prof. Dr. Cansızlar, tüketici enflasyonuna (TÜFE) ise doğrudan ve dolaylı yoldan yaklaşık 0.7-0.9 puanlık bir katkı yaptığını dile getiriyor. Petrolün 120 dolara yerleşmesinin Orta Vadeli Program (OVP) hedeflerini sarstığını belirten Cansızlar, OVP'de petrolün fiyatının 65 dolar, enflasyon hedefinin de yüzde 16 olarak belirlendiğine dikkat

Şekib AVDAGIÇ / İstanbul Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı

“Beklentimiz Hürmüz Boğazı'ndaki geçişlerin hızlıca başlaması”

Şu andaki en kritik konu Hürmüz Boğazı. Bizim iş dünyası olarak beklentimiz, bir an önce bu gerilimin sulhla sonuçlanması, en azından önce bir ateşkes olması ve Hürmüz Boğazı'ndaki geçişlerin hızlıca fiilen başlaması. Ülkemizde özellikle akaryakıt fiyatlarında çok hızlı alınan bir aksiyonla birbirini tetikleyebilecek bir fiyat artışının önü durduruldu. O sadece teknik anlamda değil, psikolojik açıdan da çok önemli bir hamleydi. Akaryakıt fiyatları arttığı zaman 'her şey artıyor' diye bir sarmala girebilirdik. O önemli ve çok değerli bir hamleydi. Eşel mobil sisteminde bir marj bulunuyor. Ümit ederiz ki o marj eritip onun üzerine çıkıp fiyatlar artmak zorunda kalınmaz. Şu andaki bu aşığı doğru dalgalanmayla tekrar sanki o bandın içine girebiliriz gibi duruyor. Biraz yaşayarak göreceğiz. Çünkü karşımızda bu savaşı sürdüren ülkelerin açıkçası net ve belli olmayan, çok da dengeli olmayan politikaları var.

ASO'DAN STRATEJİK RAPOR: AB-HİNDİSTAN STA'SI TÜRK SANAYİSİ İÇİN HEM RİSK HEM FIRSAT

Ankara Sanayi Odası (ASO) Avrupa Birliği ile **Hindistan arasında siyasi mutabakata varılan Serbest Ticaret Anlaşması (STA)'nın Türkiye sanayisine etkilerini analiz eden kapsamlı bir araştırma raporu yayımladı.

ASO Başkanı **Seyit Ardıç**, küresel ticaret düzeninin köklü bir dönüşümden geçtiğine dikkat çekerek, yaklaşık 2 milyar insanı kapsayan AB-Hindistan ekonomik entegrasyonunun yalnızca iki taraf arasındaki ticareti artırmakla kalmayacağını, aynı zamanda Türkiye'nin en büyük ticaret ortağı olan AB ile kurduğu tedarik zinciri yapısını da etkileyebileceğini belirtti. Ardıç, "Yeni dönemde değişime ayak uydurmak bir gerekliliktir; ancak kalıcı başarı, değişimi öngörüp yön verenlerin olacaktır" dedi.

Rekabet baskısı kademeli olacak

Raporda, AB pazarının Türkiye için stratejik önemine dikkat çekilerek, AB'nin Türkiye'den yaptığı ithalatın 115 milyar dolar, Hindistan'dan yaptığı ithalatın ise 81,8 milyar dolar seviyesinde olduğu belirtildi. Hindistan'ın STA sonrası bazı sektörlerde ihracatını hızla artırabileceği ve bunun Türkiye'nin AB pazarındaki rekabet gücü üzerinde baskı oluşturabileceği ifade edildi.

Ancak rapora göre bu etki ani bir pazar kaybindan ziyade kademeli bir rekabet baskısı şeklinde ortaya çıkacak. Özellikle fiyat duyarlılığı yüksek ve seri üretime dayalı ürün segmentlerinde Türk firmalarının pazarlık gücünde aşınma ve kar marjlarında daralma yaşanabileceği değerlendiriliyor.

Risk altındaki sektörler

ASO raporunda elektrikli makine ve cihazlar sektörü en kritik risk alanlarından biri olarak gösterildi. AB'nin Türkiye'den bu alandaki

ithalatı 7,1 milyar dolar, Hindistan'dan ithalatı ise 11,6 milyar dolar seviyesinde bulunuyor. Hindistan'ın bu sektörde AB pazarına ihracatının yıllık yüzde 41,5 oranında artarken Türkiye'de bu oranın yüzde 8,2 seviyesinde kalması dikkat çekti.

Bunun yanında makine ve mekanik aksamlar ile bazı otomotiv parçaları da rekabet baskısının artabileceği sektörler arasında yer aldı.

Rekabet yalnızca fiyatla belirlenmiyor

Raporda yeni dönemde rekabetin sadece fiyatla değil, menş kuralları, teknik standartlar, sertifikasyon süreçleri, tedarik zinciri şeffaflığı ve teslim süresi gibi unsurlarla belirlendiği vurgulandı. Türkiye'nin AB müktesebatına uyum tecrübesi, coğrafi yakınlığı ve 48-72 saat içinde teslimat yapabilme avantajı ise Türk sanayisinin güçlü yönleri arasında gösterildi.

Yeşil dönüşüm stratejik avantaj sağlayabilir

Raporda ayrıca Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM)'nin yeni ticaret döneminde belirleyici bir unsur olacağına dikkat çekildi. Türkiye'nin özellikle demir-çelik sektöründe elektrik ark ocaklarına dayalı üretim altyapısının, Hindistan'ın kömür ağırlıklı üretim yapısına göre karbon açısından avantaj sağlayabileceği belirtildi. ASO Başkanı Ardıç, yeşil dönüşümün artık yalnızca çevresel bir tercih değil, aynı zamanda ekonomik bir zorunluluk olduğunu belirterek, "Yeşil dönüşüm hızı Hindistan'a karşı stratejik savunma

hattı olabilir. Rekabet gücümüzü korumanın yolu katma değerli ve düşük karbonlu üretimi hızlandırmaktan geçiyor" değerlendirmesinde bulundu.

Hindistan pazarı yeni fırsatlar da sunuyor

Raporda, Hindistan'ın 1,4 trilyon dolarlık altyapı yatırım programı, 500 GW yenilenebilir enerji hedefi ve küresel tedarik zincirlerinde uygulanan "China+1" stratejisinin Türkiye için önemli iş fırsatları yaratabileceği ifade edildi. Özellikle inşaat makineleri, tarım teknolojileri, enerji ekipmanları ve müteahhlik hizmetleri gibi alanlarda Türk firmaları için önemli bir potansiyel bulunduğu vurgulandı.

ASO'dan stratejik yol haritası

ASO raporunda, Türkiye sanayisinin yeni ticaret düzenine uyum sağlayabilmesi için altı başlıkta politika önerileri de sunuldu. Bunlar arasında Gümrük Birliği'nin modernizasyonu, risk altındaki sektörlerle destek paketleri hazırlanması, yeşil dönüşüm fonu kurulması, katma değerli üretim ekosisteminin geliştirilmesi ve veri temelli erken uyarı mekanizması oluşturulması yer aldı. ASO Başkanı **Seyit Ardıç**, raporun yalnızca bir analiz değil, aynı zamanda Türkiye sanayisi için bir stratejik rehber olduğunu belirterek, "Bu çalışma; sanayicilerimiz, politika yapımcılar ve akademi için ortak bir akıl zemini oluşturacak önemli bir yol haritası niteliği taşıyor" dedi.